

GEOGRAFICKÉ MYŠLENÍ

AH, 11/01, 03/03, 2008

KLASICKÁ CESTA: data, data
Pozorování, zaznamenávání dat, třídění a
klasifikace, generalizace indukcí, formulace
hypotéz, pokusy o verifikaci,
potvrzení/nepotvrzení → vědění (teorie,
zákony, vysvětlení). Statistika negarantuje
spolehlivost generalizace více než
kvalitativní analýza. Závislost na teorii,
problém verifikace, indukce, jak dospět
k celku?

KRITICKÁ RACIONALISTICKÁ CESTA **(POPPER)**

Věda jako řešení problémů, vysvětlení
událostí univerzálními zákony, teoriemi
 $P_1 \rightarrow PT_{1\dots n} \rightarrow VO \rightarrow P_2$ (problém, předběžné
teorie, vyloučení omylu)
vyvratitelnost, kritičnost, vědecké odlišení,
hypoteticko-deduktivní metoda

KUHNNOVA CESTA

Ve vědě nejde jen o racionalismus, ale i relativismus. Protagoras: měřítkem věcí je člověk. Souhlas a rozkol ve vědě, soutěž a konflikty. Paradigma: normální a revoluční věda.

Disciplinární matice a příklady, nesouměřitelnost teorií

LAKATOSOVA CESTA

Výzkumný program – negativní a pozitivní heuristika (heuristika jako metodologie, jak se věci dělají). Tvrdé jádro a pomocné hypotézy, ne anomálie, výběr mezi výzkumnými programy progresivními a degenerativními

FEYRABEND O METODĚ

**Věda nemá zvláštní postavení ve světě idejí
a ve společnosti,**

**'Anything goes' , věda jako jedna
z ideologií, pluralistická metodologie:
nekonzistentní teorie, vztah k empirii
*případ Scablans***

**ideje, metodologie, racionalita, relativismus
3 světy: fyzický, mentální, ideální
teorie – vysvětlují pozorované, jak se
vyvíjejí? Dodatkové a nové
modelování – kritické testování teorií,
predikce jako modely, od premis k závěrům
(vstup → výstup) , kalibrace, testování,
usuzování , pojmenování a klasifikace
měření – škály nominální, ordinální,
intervalové, poměrové, vztah k teorii
návrh experimentu – redukce neurčitosti:
proměnné, faktory, statistika,
anticipace, řízení, interpretace výsledků**

kritická tradice.....you must murder your darlings.

Cvičení č.3:

Proč jsou na východním okraji České vysočiny hluboká úzká údolí?

Hrádek M., 1997: Morfotektonika epikratonního křídla kolizních předhlubní na příkladu jv. okraje Českého masívu. Sborník II. semináře České tektonické skupiny, Česká geol. spol., Institut geol. inže-

1. nýrství, VŠB-TU Ostrava, s.29-31

Hrádek M., 1997: Přímé a nepřímé antropogenní transformace reliéfu vyvolané výstavbou a provozem objektů energetické soustavy

Dukovany – Dalešice. Přírodovědný sborník Západomoravského muzea v Třebíči. Acta Sci.Nat.Mus.Occid., 25:1-67.

Otázky:

- 1. Je téma údolí na okraji Českého masívu závažné? Proč zrovna údolí?**
- 2. Patří k hlubokým údolím i Řečkovicko-kuřimský prolom, Lažánecký žleb v Moravském krasu a Rakovecké údolí?**
- 3. Nebyly na okraji České vysočiny, když byla aktivním okrajem pevniny kaňony na pevninském svahu?**
- 4. Proč má vyvýšenina Západ v Řečkovicích takový půdorysný tvar?**
- 5. Jaké jsou možné scénáře vývoje různých prolomů a hlubokých údolí na okraji České vysočiny?**